

Fra Holberg til Snobberne

STUDIEMATERIALE
om Ludvig Holberg
og dansk satire.
Af Camilla Hübbe

**GOLDEN
DAYS**

Om mig selv

Bedrøvet selv, jeg tit gør mangan anden lystig,
får stæder til at le, skønt jeg er selv mistrøstig.
Jeg gør komedier, jeg skriver muntre kvad,
og tit jeg ved mit spil gør hele byen glad.
Mens folk ler overlydt af digte, jeg forfatter,
jeg sidder tavs og har ej del i deres latter.
Således går det til, min ven, at ene jeg,
som rører folk til smil, af smilet røres ej.

Ludvig Holberg , 1737

FORORD

Af Camilla Hübbe

Når man står foran Det Kongelige Teaters gamle scene på Kongens Nytorv og retter blikket en anelse mod højre får man øje på en stor grøn bronzestatue af en mand med høje hæle, stok og langt irret hår. Han sidder og ser ud over pladsen. Det er Ludvig Holberg. Han levede i 1700-tallet. Han ligner ikke nogen grinebider, men ikke desto mindre har han skrevet nogle vanvittigt morsomme komedier. Bedst kendt er nok ”Jeppe på Bjerget”, hvor fulderikken, Jeppe, går ud for at købe grøn sæbe, drikker pengene op og vågner i baronens seng. Eller Erasmus Montanus om Rasmus Berg der vender hjem til den landsby, han kommer fra, og har den frækhed at påstå at jorden er rund og ikke, som bønderne stadigvæk tror på de kanter, flad som en pandekage. Holberg har fået denne fine placering foran Det Kongelige Teater, fordi han skrev nogle af de første danske komedier, som vi stadigvæk spiller i dagens Danmark. Og fordi han betragtes som stamfar til det dansk satire. Så den grønne mand med de høje hæle klukker simpelthen med fra 1700-tallet, når vi griner af ”Snobberne” fra P2, ”Kris og chokoladefabrikken” eller ”Normalerweize”. Hvorfor Holberg har en aktie i vore dages lattermuskel, er netop det, som denne samling af tekster vil belyse. Og apropos ”belyse” - det hele begynder med oplysning.

VERDEN BLIVER MINDRE

Ludvig Holberg var en belæst og berejst mand, hvilket ikke virker som noget særligt for os i dag, hvor vi kan få fat i oplysninger om alt via internettet, følger med i nyhederne på tv og rejser frit over hele verden med biler, busser og fly. På Holbergs tid var det en anden, langt vanskeligere sag at tage på rejser og indhente informationer. Når man rejste, var det ikke ad motorvejen gennem Tyskland, men til fods eller med hestevogn – lange, dyre og ufremkommelige ture. Ofte ad ufarbare veje. Oplysning, om hvad der foregik i resten af verden, var det yderst sparsomt med. Derfor kunne Holberg ironisere over, at der stadigvæk var folk, der troede at jorden var flad. Hvordan skulle de kunne vide bedre? Takket være de store opdagelsesrejser i århundrederne inden begyndte man at få overblik over geografien, og langsomt, men sikkert begyndte verden at "blive mindre" og informationerne om jordens indretning at nå ud til det jævne folk. Den internationale handel tog til, og kommunikationen på tværs af landegrænserne tog rigtig fart gennem 1700-tallet. Det var ikke kun handel, der var i vækst. Også de videnskabelige opdagelser og tanker tænkt af filosoffer på udenlandske universiteter blev lystigt udvekslet. Holberg var fremme i de højhælede forskersko, når det drejede sig om, de nye tanker. Allerede som ung rejste han til London, Paris, Rom og Oxford. Han var derfor meget velorienteret om, hvilke strømninger der rørte sig i resten af Europa.

OPLYSNING

Holberg gik ind for dannelse. I dag betyder det at være dannet, at man er belæst - kan sine klassikere. På Holbergs tid betød det at man tænkte selv. "Hav mod til at bruge din egen forstand" opfordrede den tyske filosof Emanuel Kant, som i 1794 stiller det berømte spørgsmål: Hvad er oplysning? Og selv svarer "Oplysning er menneskets udgang af den selvforskyldte umyndighed. Umyndighed er mangelen på evne til at betjene sig af sin forstand uden en andens ledelse."

Førhen var den danske indbygger, der ikke var royal eller i besiddelse af en adelstitel en "undersåt", men i kølvandet på de oprørstanker, der ulmede over hele Europa i århundredet og kulminerede med den franske revolution i 1789, begyndte man at tale om "statens borgere" i Danmark. Fra umælende "undersåtter" fik det danske folk gradvis en status som mælende "borgere", mens stænderstaten og standssamfundets relationer afløstes af medborgerlige relationer, der var mere frie og lige. Nøgleordet var personlig frihed.

I 1788 blev stavnsbåndet ophævet. Kongen erklærede, at *"den frihed som herved tilsiges bondestanden i vores rige Danmark, ikke alene skal have virkning til de i denne lovgivning fastsatte tidspunkter, men endog stedse være uigenkaldelige og på ingen måde kunne svækkes eller indskrænkes"*.

HUMOR TIL EFTERTANKEN

Det er på baggrund af denne generelle udvikling i samfundet at Ludvig Holbergs tekster og humor opstår. Det teater man tidligere havde kendt til i Danmark var franske komedier og tysk-og italiensk opera forbeholdt adelen og kongen. For det jævne folk optrådte omrejsende tyske og hollandske bander med udstyrsstykker fulde af ydre effekter. "Haupt-und Staatsaktion" blev de kaldt og kan vel bedst sammenlignes med varieté eller nutidens cirkus med linedansere, marionetspillere, stærke mænd og tryllekunstnere. Holberg var den første herhjemme der rigtigt slog igennem med at skrive dansk komedie på dansk. Hans tilhører var den fremvoksende borgerstand. For ham havde denne middelstand den naturlige og borgerlige smag som hans egen.

Og det er det af den Aarsag, at vore Middelstands Folk med større behag ansee vore Originaler (red. de danske komedier) end de Franske Oversættelser. Jeg for min Part søger den Danske Comødie, endeel, saasom jeg haver en borgerlig Smag, endeel ogsaa af patriotisk Nidkiærhed, som jeg arbejder derpaa."

Ludvig Holberg, epistel 359.

Holbergs sigte var at fremme det danske sprog og henvende sig på dansk til det danske publikum om emner der berørte dem. Hans tekster var opdragende og moralske, men samtidig var det af største vigtighed for ham, at det han skrev underholdt og fik folk til at le. Den danske borger skulle more sig og "tænke selv". Grine af den menneskelige afmagt og magtens urimelighed.

"Som bitter medicin en sund satire jo er. Som en kirurgisk kniv, der heler når den skær."

Ludvig Holberg.

Borgerdannelsen er tæt forbundet med Holberg. I midten af 1700-tallet vælger Holberg – der ud over at skrive epistler og komedier også er en succesfuld akademiker – at forlade Københavns Universitet for at blive en af hovedkræfterne bag etableringen af et nyt Akademi Sorø i 1749. Han bidrager til at skabe et soransk oplysningsmiljø, hvorfra nye tanker om samfundsforandringer udgår.

"Som bitter medicin en sund satire jo er. Som en kirurgisk kniv, der heler når den skær."

HVOR DER ER LYS ER DER SKYGGE.

I sin bog "Introduktion til Naturens og Folkerettens Kundskab", sætter Holberg ord på sin menneskeopfattelse der tydeligt er rundet af Oplysningstiden – "menneskets herlighed frem for de umælende bæster kan fornemmelig ses deraf, at de er begavet med en fornuftig sjæl, hvorudi er et herligt lys til at kende og dømme om ting."

Holberg er trods sin store optagethed af fornuft og oplysning udmærket bevidst om, at mennesket er andet og mere end klar og dannet tanke. Hvor der er lys, er der også skygge. Senere i sine skrifter skriver han "der findes hos menneskene større ustadighed og forandring end hos noget andet slag (s) af bæster". Holberg mener altså, at mennesket på den ene side er mere fornuftigt og civiliseret end dyret, men på den anden side også langt mere utilregnelig og uforudsigelig på grund af de passioner, der indimellem kan true med at overskygge fornuftens lys, og som får os til at handle irrationelt og ukontrolleret.

Holberg selv levede meget sparsommeligt og asketisk. Hans arbejde var hans liv. Trods sin store fornuft udviste han i sine skuespil en imponerende sans for at skabe karakterer, der var alt andet end fornuftige og endimensionale. Figurer, som netop havde fejl, passioner eller var besat af en mani. Hans karakterer var overdrevne, men samtidig facetterede. Det er det, der gør dem genkendelige i dag og årsagen til, at vi stadig kan grine af dem og med dem. Grunden til, at vi tre hundrede år efter, at Jeppe på Bjerget gik ud efter grøn sæbe og røg i snapseflasken, spørger: "Hvorfor drikker Jeppe?"

Spørgsmål:

Har du nogensinde set, hørt eller læst noget sjovt, der fik dig til tænke efter?

Synes du ligesom Holberg, at humor skal få folk til at tænke?

Er det vigtigt, at vi tænker selv?

Hvad ville der ske hvis vi lod være?

BETRAGTINGER OM KOMEDIEN

Af Ludvig Holberg. Fra Epistel 66 , 1748

(Jeg medgiver at mine) Charactererne ere outrerede udi visse Stykker; men maa derhos sige, at Agt er skeed af heel beraad Hu, og af en pur Fornødenhed, saasom jeg saavel som andre af Erfarenhed haver mærket, at Skuespill uden outrerede Characterer, eller uden det, som Academiske Censores ansee som Feil, ingen Virkning have.

Vil man for Exempel sige om en Gierrig, at han ikke æder sig mætt, og andet deslige, saa bliver Characteren gandske Regelmæssig, men Virkningen deraf vil blive, at Tilskuerne derved enten ville gispe eller falde i Søvn paa Skue-Pladsen. Hvad kand være meere outrered end den Beskrivelse, som Plautus gjør over Euclio, nemlig, at naar han gik til Sengs for at sove, bandt han en Pose for sin Mund, paa det at hans Aande ikke skulde gaae bort og spildes: Men hvad haver tillige med meere diverteret, end samme outrerede Beskrivelse?

De samme Antegnelser, som nu gøres over mine Comoedier, bleve og gjorde udi Molières Tiid: men samme store Comicus rettede sig ikke derefter, saasom han af Erfarenhed havde lært, at de Regler, som han blev erindret om at i Agt tage, tienede til intet uden at ødelegge hans Comoedier i Bund og Grund.

Jeg taler her af samme Erfarenhed, saasom jeg haver været tilstede, naar mine Comoedier have været forestillede paa Skuepladsen, og deraf haver lært, at det som Academiske Censores udsette, er just Siælen i en Comoedie..

Spørgsmål:

Holberg beskriver hvad han mener får folk til at le. Hvad er god humor for dig?

Hvorfor?

Prøv at komme på tre elementer, du synes skal være til stede for at noget er sjovt?

Overdrivelse? Grænseoverskridelse? Overraskelse?

Gentagelse? Kan du komme på andet?

LUDVIG HOLBERG BIOGRAFI:

Ludvig Holberg blev født 3. December 1684 i Bergen i Norge. På det tidspunkt var Norge underlagt Danmark og den enevældige danske konge Christian V (1670-99). Bergen var så at sige en provins i Danmark. Det var derfor naturligt for den kvikke Ludvig at rejse til København. Som 17 årig blev han optaget på Københavns Universitet. Efter flere års rejser (bl.a. i Italien og Frankrig) tiltræder Holberg et professorat i metafysik. I 1720 skiftede han metafysikken ud med latinsk digtning samtidig med, at han grebet af den populært kaldte "poetiske raptus", skrev de bedste af sine komedier i perioden fra 1722 og årene frem:

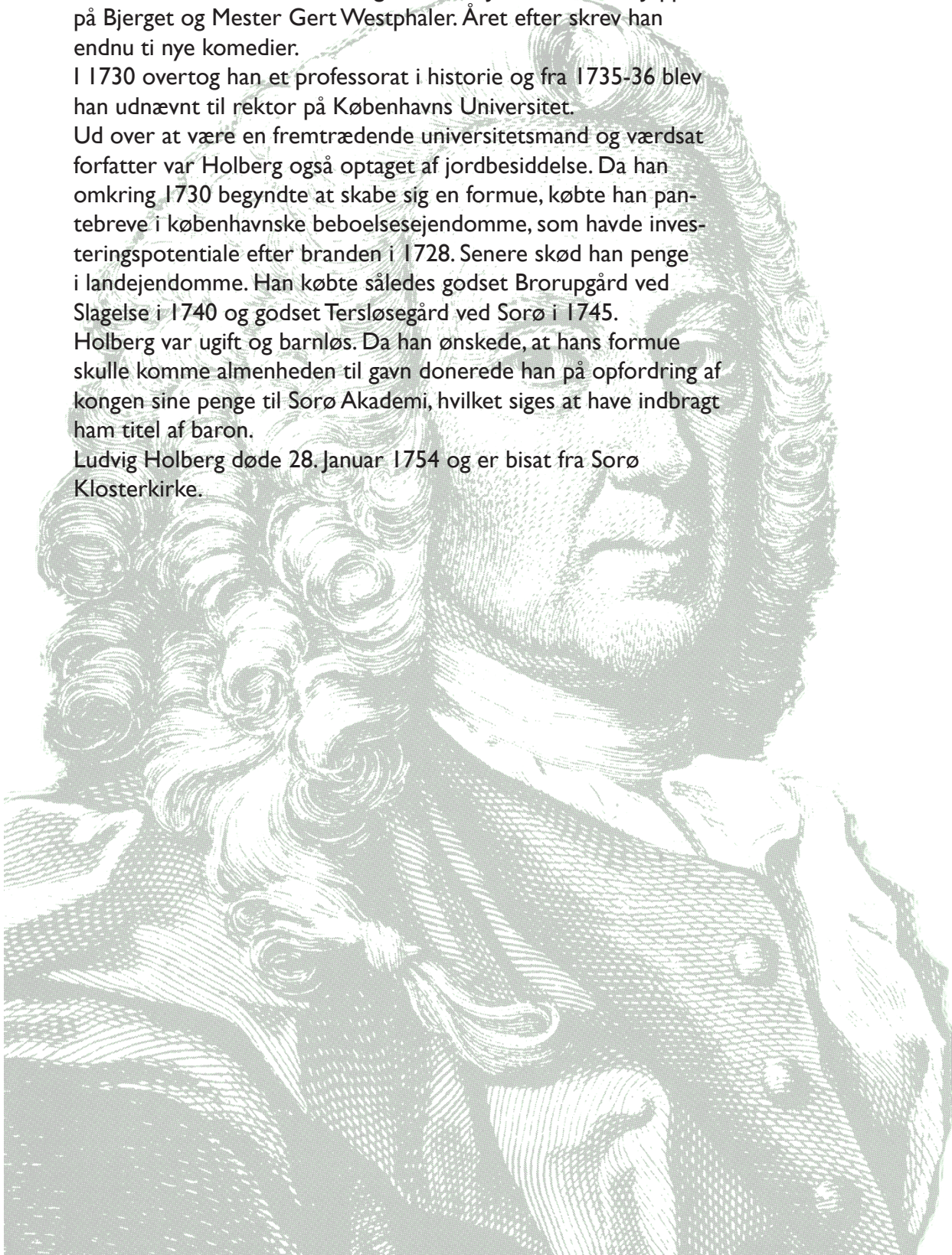
Alene i 1722 skrev han fem af de mest berømte stykker: Den Politiske Kandestøber, Den Vægelsindede, Jean de France, Jeppe på Bjerget og Mester Gert Westphaler. Året efter skrev han endnu ti nye komedier.

I 1730 overtog han et professorat i historie og fra 1735-36 blev han udnævnt til rektor på Københavns Universitet.

Ud over at være en fremtrædende universitetsmand og værdsat forfatter var Holberg også optaget af jordbesiddelse. Da han omkring 1730 begyndte at skabe sig en formue, købte han pantebreve i københavnske beboelsesejendomme, som havde investeringspotentiale efter branden i 1728. Senere skød han penge i landejendomme. Han købte således godset Brorupgård ved Slagelse i 1740 og godset Tersløsegård ved Sorø i 1745.

Holberg var ugift og barnløs. Da han ønskede, at hans formue skulle komme almenheden til gavn donerede han på opfordring af kongen sine penge til Sorø Akademi, hvilket siges at have indbragt ham titel af baron.

Ludvig Holberg døde 28. Januar 1754 og er bisat fra Sorø Klosterkirke.

Godt at vide før man læser uddrag af Holbergs tekst om "Jean de France":

Hans Frandsen er blevet sendt til Paris for at studere. Da han kommer tilbage til København har han forandret sig totalt. Han fører sig frem som en fornem parisisk herre og har skiftet sit navn Hans Frandsen ud med Jean de France. Sine ufikse forældre føler han sig højt hævet over. Det samme gælder Isabelle, som han skal giftes med.

UDDRAG AF JEAN DE FRANCE

Jean de France (1722). Act. III.

Sc. I.

Jean. Pierre.

JEAN.
Pierre!

PIERRE.
Que voules vous?

JEAN.
Fripon! Maraut! Cocqvin! bougre! badaut! faineant! que la peste t'etoufe, que le Diable t'emporte, t'en leve, t'abime, que le diantre -

PIERRE.
Hvorfor bander Monsieur mig saa meget?

JEAN.
Har du nu været 15 Maaneder med mig Dans Paris, og icke lærdt Comment, du skal svare din Herre, naar hand kalder paa dig? du skal sige: Monsieur! mais non pas que voules vous.

PIERRE.
Det er en liden Forseelse, men fortienner icke saa mange Forbandelser.

JEAN.
Sanden at sige, saa er det icke saa meget for at forbande dig, som for at øve mig udi Frandsken; jeg fik den sidste Maaned en Liste af 40 Nymodens Eeder af min Maitre de Langue, som jeg icke kand exercere uden paa dig.

PIERRE.
Monsieur kand exercere dem paa sig selv, kun sætte me i Steden for te saa øver hand sig udi Sproget, og ingen har et Ord derimod at sige.

JEAN.
Ach! Pierre! gid vi var i Paris igien. Dieu donne que nous etions dans Paris igien. Nu kand jeg icke erindre hvad igien heeder paa Fransk.

PIERRE.
Det heeder aussi.

JEAN.
Det er ret aussi. Naar du hører jeg taler galt, maa du frit corrigere mig. Men ønsker du icke, at vi vare i Paris aussi.

PIERRE.

Jo vist; hvo der brav kand hungre, tørste og fryse, har der ingen Nød.

JEAN.

Ej bougre! crasseux! gourmand! du taler, som du var fød à la place Maubere, eller à la pont neuf come un crocheteur, un decroteur des souliers un porteur d'eau.

PIERRE.

Og Monsieur taler som un fou, un bete, un Nar, un sot, un boufon, som hand var fød dans un Daarkiste eller a la un theatre.

JEAN.

Hvad siger du? bourreau!

PIERRE.

Monsieur maa icke tage det ilde op, jeg gjør det kun for at exercere mig i Fransken.

JEAN.

Ja saa. Ecoutes Pierre.

PIERRE.

Monsieur!

JEAN.

Jeg kand icke lide disse Danske Ansigter for min Død.

PIERRE.

Mad: Isabelle har dog et kiønt Ansigt.

JEAN.

Ja, det er kiønt nok, men det er dog saa Dansk, c'est une visage a la Danois, a la Vimmelskaft par Di, dog jeg kunde nok venne mig til Ansigtet, dersom hun icke taledede Dansk.

PIERRE.

Har Monsr. talt med hende, siden hand kom hjem?

JEAN.

Ovis par di si fait, men veedst du hvad hun sagde?

PIERRE.

Non par di non fait.

JEAN.

Hun sagde: velkommen hjem igien Hans. Ach! naar jeg tencker paa det, staar min Mave i min Hals, havde det nu været en Fransk Dame, havde hun sagt: Je suis ravi de vous voir mon chere mamie Jean de France.

PIERRE.

Ovis par di si fait. De Franske ere hiertens artige Folk derudi, skiønt de meene intet dermed.

JEAN.

Mad: Isabelle parle come un Blanchiseuse dans Paris.

PIERRE.
Ovis par di si fait.

JEAN.
Come un frippiere.

PIERRE.
Ovis par di si fait.

JEAN.
Come un femme qui clame renet renet dans les rue.

PIERRE.
Ovis par di si fait.

JEAN.
Come un femme, qui va avec un ane dans la rue & clame lait! lait!

PIERRE.
Ovis par di si fait.

JEAN.
Pierre, saaledes vil vi øve os i Fransken, og icke tale et Ord Dansk sammen.

PIERRE.
Ovis par di si fait; hvad vi icke kand sige paa Fransk, vil vi give tilkiende med Fingrene eller med Grimacer; saa kand vi udi hast blive som indfødde Franske.

JEAN.
Pierre!

PIERRE.
Monsieur!

JEAN.
Jeg vil spise til Middag hos Peche.

PIERRE.
Vil Monsieur icke heller spise hos Mester Jacob, der faar mand bedre Mad for billigere Priis.

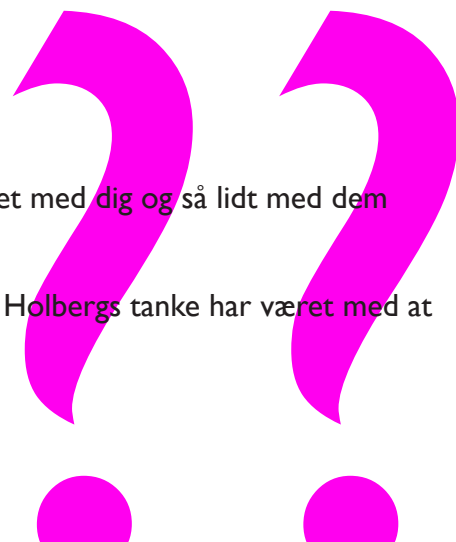
JEAN.
Ej! hvad Mester Jacob! mand kand høre paa Navnet alleene, at det er en slet Kock; dersom der ingen Fransk Kock var i Byen, maatte jeg svelte ihiel.

Kender du en Jean de France?

Har du selv prøvet at være væk hjemmefra og oplevet, at der er sket meget med dig og så lidt med dem derhjemme, da du kom tilbage?

Hvad tænker du om hans sprog? Forstår du hvad han siger? Hvad tror du, Holbergs tanke har været med at lade ham tale på den måde?

Holberg rejste meget. Kan han have set sig selv i Jean de France?

”MAN MÅ IKKE STAGNERE”

Interview fra juni 2010 med skuespilleren Rasmus Botoft alias Gumbasmanden alias Poul fra Snobberne som sammen med Martin Buch udgør satireduoen ”Rytteriet”.

Af Camilla Hübbe.

Hvordan begyndte du og Martin Buch den anden del af ”Rytteriet” at arbejde sammen?

På Aarhus Teater hvor vi begge er uddannet. Men det tog for alvor fart, efter at vi sammen lavede forestillingen ”Når Huden Falder Af” i 2003 på Teater Plan-b.

Er der noget I særligt går efter i jeres tekster? Umiddelbart tænker jeg, at de som regel er ret grænseoverskridende.

Vi har en måde at skrive og arbejde på, når vi gør det sammen i vores univers, og sammen har vi fundet en række figurer, som vi oplever en form for frihed i at agere med. Det gør, at vi nok kan tillade os ganske meget.

Skriver I teksterne selv?

Ja, vi skriver stort set alt selv. Lisbeth Wulff har skrevet Mor/Datter teksterne til Rytteriet, men ellers skriver Martin og jeg det hele.

Hvordan fandt I på karakterer som snobberne og terapeuten, der lokker os ”Helt ind i sindet”?

Snobberne har været længe undervejs. Vi optrådte med dem første gang i Tisvildelejevnyen ”Kanonhalløj” i 2004. Siden har de udviklet sig. Særlig i radiomediet har vi givet dem en mere politisk kant. Snobberne udspringer vel egentlig af en bestemt måde at tale på. Martin og jeg talte altid sammen på den der sofistikerede overklassemåde. På teaterturneerne havde vi meget tid sammen, når vi kørte fra sted til sted. Langsomt blev det så til Poul og Fritz.

Terapeuten har jeg selv fundet på. Jeg kalder ham ”Gumbasmanden”. Han er vel egentlig en blanding af flere ting. Men ideen med at lave en parodi på en drømmerejse fik jeg, fordi jeg selv praktiserer drømmerejser. Og det skal siges, at jeg har haft meget glæde af at praktisere dem. Der er altid noget godt og positivt ved en drømmerejse. Samtidig skal man have tillid, for man giver sig 100% hen i drømmerejseførerens hænder. Men hvad hvis det var en ond drømmerejse, man tog ud på? En drømmerejse, der førte en til et dårligt og ubehageligt sted? Gumbasmanden er en satire over, at næsten alle moderne mennesker benytter sig af terapi i en eller anden form, og at der altså findes enkelte terapeuter, der simpelthen fører dig til helvede snarere end paradys.

Hvad er det for en type mennesker, I skildrer?

Vore karakterer bærer nok ofte præg af at være stagneret i en tilstand, de ikke kan komme ud af. De forsøger heller ikke at komme ud af den. Der er som regel noget trist og ulykkeligt over dem.

Kan I godt lide de mennesker I fremstiller?

Ja, vi er nødt til at have en kærlighed til dem for at kunne holde ud at være dem, hvor håbløse de end er. Men deres ofte miserable eller kyniske ståsted er ment som en advarsel om, hvor slemt det kan gå.

Er der noget I ønsker at opnå eller kommunikere med jeres satire?

En ting der går igen er, at vi gerne vil advare imod, at man går i stå i sin udvikling som menneske. Man må ikke stagnere og være for bagstræberisk. Mennesket må aldrig miste håbet og nysgerrigheden, åbenheden og smilet til verden omkring sig. De fleste af vores figurer har mistet disse evner. Det er meget sørgeligt specielt da de ikke selv er bevidst om dette. Else fra vores sketch med Erik og Else på P2 forsøger, men uden resultat.

Er der en satire eller komedieform, I føler jer særligt beslægtet med?

Jeg, personligt, har set Monty Python forfra og bagfra hele min barndom og ungdom. Jeg er fan af Peter Sellers og Victor Borge.

SNOBBERNE (Nummer 70) - Nytårsspecial Live

fra DR-Byens studie 10.

(klapsalver)

Fritz: Nej du, så havde jeg sgu taget alt tøjet af. Og pakket mig selv ind i noget flot cellofan, du.

Poul: Altså Fritz, altså hvad skete der så, Fritz?

Fritz: Ja, så pakkede hun mig ud, og så knallede vi lidt bagefter. Det var meget hyggeligt.

Poul: Det lyder sgu da som en dejlig juleaften, Fritz.

Fritz: Det var udmærket. Men hvad med dig, søde Poul? Hvad lavede du egentlig?

Poul: Ja, jeg tog en vogn til Skagen og drak mig skide fuld.

Fritz: Det lyder da dejligt.

Poul: Det var det også. Men jeg kan sgu ikke rigtig huske noget af det.

Fritz: Det er da lige meget, søde Poul.

Poul: Men altså søde Fritz. Når jeg nu står sådan og kigger på dig. Jeg synes sgu du er blevet en smule kvabset. Har du spist meget and og sovs og marcipan og steg og hvad det hedder alt sammen?

Fritz: Næ, det har jeg egentlig ikke. Jeg har såmænd bare drukket en masse dejlig, hamrende dyr julevin.

Poul: Det lyder sgu da dejligt. Det er skønt at drikke sig fuld. Så kan man ikke rigtig mærke noget.

Fritz: Det er rigtigt, søde vennemand. Så skål, min dejlige.. (De klirrer med glassene) Jeg elsker dig sgu så højt.

Poul: Skål din dejlige mand. (De klirrer med glassene) Nå så gik der et år til.

Fritz: Ja, det var da egentlig et meget sødt år.

Poul: Hvad er der egentlig sket i år?

Fritz: Er der sket noget?

Poul: Nej ikke rigtigt, vel? Men vi har sgu da haft det godt, ikke?

Fritz: Ja, vi har sgu da haft det meget godt. Livet er godt ved os.

Poul: Det er også, fordi vi er gode ved livet.

Fritz: Ja, det er rigtigt. Man skal bare være god ved livet. Så er livet også godt ved en.

Poul: Det er rigtigt, Fritz. Så er der et helt nyt år, der begynder.

Fritz: Ja, sådan plejer det jo at være. Jeg tror sgu det bliver et godt år, altså... Der er noget med, at vi ikke skal betale så meget i skat næste år.

Poul: Lavere skatter. Det kan jeg godt lide.

Fritz: Ja, skål for et godt år med lavere skatter, ikke?

Poul: Skål søde Fritz, og lad os så håbe at de fattige i det nye år kunne blive lidt gladere. Og sjovere at være sammen med?

Fritz: Jeg gider sgu ikke at være sammen med nogen fattige.

Poul: Det er også rigtigt. De er sgu så kedelige de fattige...

Fritz: Ja ikke...

Poul: ...og fattige. Til næste år bliver de endnu fattigere og endnu kedeligere.

Fritz: Ja, det er sgu rigtigt. Men du er fandme ikke kedelig min søde, dejlige ven.

Poul: Er jeg din skat?

Fritz: Ja, du er min lille skat, og du bliver lavere og lavere hvert år.

Poul: Den var god, Fritz. Godt nytår din dejlige mand.

Fritz: Du er sød. Godt nytår.

Poul: Jeg tror sgu jeg elsker dig, Fritz.

Fritz: Gør du det? Sådan rigtigt helt ned fra nosserne.

Poul: ...eller hvad fanden man siger - nede fra tærerne?

Fritz: Du er så sød og dejlig.

Poul: Du ser så dejlig frisk og sød ud.

Fritz: Jeg holder sgu så meget af dig.

(komplimenterne fader langsomt ud og Fritz og Poul forsvinder)

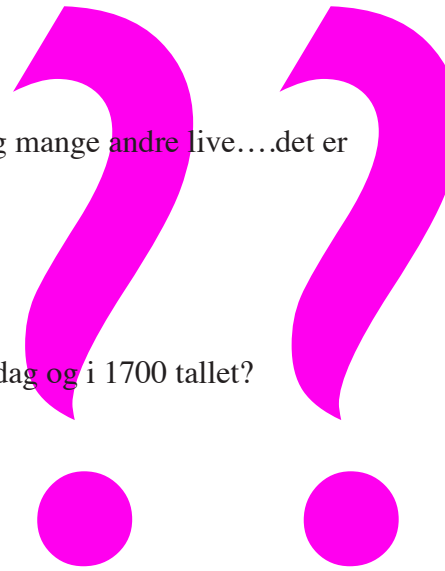
NB. Download selv "Rytteriet" fra DRs hjemmeside og hør denne satiresketch og mange andre live...det er lidt sjovere!

Spørgsmål:

Kender du en snob?

Kan du se nogle lighedspunkter mellem nutidens snobber og Jean de France?

Kan du komme med et eksempel på tre ting der er typiske for dansk satire både i dag og i 1700 tallet?

LITTERATURLISTE:

"Den radikale Holberg" af Thomas Bredsdorff. Rosinante, 1984.

"Holbergs maske" af Jens Kruuse. Gyldendal, 1964.

"Ludvig Holberg" af Jens Kristian Andersen. DR, 1984.

"Holberg på scenen" red. Kela Kvam. Gyldendal, 1984

"Ludvig Holbergs komedier" af Hans Brix. Nordisk Forlag, 1942.

"Den brogede oplysning" af Thomas Bredsdorff. Gyldendal, 2003

"Dansk litteratur set fra månen" af Thomas Bredsdorff. Gyldendal, 2006

"Digterens paryk" af Thomas Bredsdorff. Kbh. Uni. 1997

"Lorteland" af Hans Flemming Kragh. Politiken, 2005

"Rytteriet" med Rasmus Botoft og Martin Buch. Danmarks Radio P2.

Kan downloades fra DRs hjemmeside.

